

ناخ التواریخ تاریخ قاجاریه

جلد دوم
سلطنت محمد شاه

تألیف
محمد تقی لسان الملک سپهر

به اهتمام
جمشید کیان فر

انتشارات دبیر

سرشناسه : سپهر ، محمدتقی ، ۱۲۱۶ - ۱۲۹۷ ق .
 عنوان و نام پدیدآورنده : ناسخ التواریخ : تاریخ قاجاریه / تألیف محمدتقی لسان‌الملک سپهر ؛ به
 اهتمام جمشید کیان‌فر .
 مشخصات نشر : تهران : اساطیر ، ۱۳۹۰ .
 مشخصات ظاهری : ۴ ج : (انتشارات اساطیر ۲۵۰ ، ۲۵۱ ، ۵۴۰ ، ۵۴۱)
 شابک جلد دوم : 978 - 964 - 331 - 473 - 6
 شابک دوره : 978 - 964 - 331 - 188 - 9
 فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا
 مستدرجات : ج ۱. از آغاز قاجاریه تا محمدشاه قاجار -- ج ۲. سلطنت محمدشاه قاجار --
 ج ۳. سلطنت ناصرالدین‌شاه -- ج ۴. اعلام .
 موضوع : ایران -- تاریخ -- قاجاریان -- ۱۱۹۳ - ۱۳۴۴ ق .
 شناسه افزوده : کیان‌فر ، جمشید ، ۱۳۳۰ - ، مصحح .
 رده‌بندی کنگره : ۲۴۵۲ / س ۱۳۱۱ / DSR
 رده‌بندی دیویی : ۹۵۵ / ۷۴
 شماره کتابشناسی ملی : ۱۳۶۰۳ - ۷۷ م

قیمت : ۱۰۵۰۰ تومان

انتشارات اساطیر

ناسخ التواریخ : تاریخ قاجاریه جلد ۲
 تألیف : محمدتقی لسان‌الملک سپهر
 به اهتمام : جمشید کیان‌فر
 چاپ اول (دوره چهار جلدی) : ۱۳۹۰
 لیتوگرافی و چاپ : دیبا
 شمارگان : ۱۱۰۰ نسخه
 شابک : ۶ - ۴۷۳ - ۳۳۱ - ۹۶۴ - ۹۷۸
 حق چاپ برای ناشر محفوظ است .

نشانی : میدان فردوسی ، اول ایرانشهر جنوبی ، ساختمان ۱۰ (پلاک ۸ جدید)
 تلفن : ۸۸۲۱۴۷۳ - ۸۸۳۰۰۱۴۸ - ۸۸۳۰۱۹۸۵ نمابر

فهرست مندرجات

جلد دوم

۵۹۱	وقایع قبل از جلوس محمدشاه به تخت سلطنت
	طلب نمودن عبدالله خان امین الدوله، شاهزاده حسینیعلی میرزا فرمانفرما را
۵۹۴	به تطمیع سلطنت ایران
۵۹۵	دعوی سلطنت حسینیعلی میرزا فرمانفرمای فارس
۵۹۷	مراجعت سلطان محمد میرزا از چهارمحال
۶۰۰	دعوی سلطنت شاهزاده ظل السلطان در دارالخلافه طهران
۶۰۳	تدبیر کردن میرزا آقاخان وزیر لشکر در پراکنده ساختن سپاه ظل السلطان
۶۰۵	رسیدن خبر وفات پادشاه ایران فتحعلی شاه به شاهنشاه غازی محمدشاه
۶۰۹	جلوس شاهنشاه غازی محمدشاه به تخت سلطنت در دارالسلطنه تبریز
۶۱۲	سفر کردن شاهنشاه غازی از تبریز به طهران
۶۱۴	فرستادن ظل السلطان رسول و نامه به نزدیک شاهنشاه غازی محمدشاه
۶۱۶	جواب نامه ظل السلطان از شاهنشاه غازی
۶۱۹	شکست یافتن لشکر ظل السلطان
۶۲۳	گرفتاری ظل السلطان و محمدجعفرخان به دست محمدباقرخان بیگلربیگی
	تدبیر نمودن الله یارخان آصف الدوله و میرزا ابوالقاسم قائم مقام در امر
۶۲۹	وزرات اعظم برای خود
۶۳۰	ذکر فتح شیراز توسط منوچهرخان معتمدالدوله
۶۳۲	وفیات
۶۳۳	سفر کردن شاهزاده بهرام میرزا به کرمانشاهان
۶۳۷	ذکر وقایع احوال شاهنشاه غازی محمدشاه قاجار در سال ۱۲۵۱/ ۱۸۳۵ م
۶۳۸	گرفتاری شجاع السلطنه و فرمانفرما به دست معتمدالدوله و انجام کار آنها
۶۴۰	قصه ولی خان ممسنی
۶۴۴	حکومت اردشیر میرزا در گرگان و استرآباد
۶۴۵	گرفتاری میرزا ابوالقاسم قائم مقام به فرمان شاهنشاه غازی و خاتمه کار او

فرستادن جمعی از شاهزادگان را به قلعه اردبیل و تفویض وزرات اعظم به

۶۴۹ حاجی میرزا آقاسی.....

۶۵۴ وفیات.....

۶۵۴ گرفتاری ظلّ السلطان و محبوس شدن او در آذربایجان.....

۶۵۵ آمدن محمدخان امیر نظام به دارالخلافه.....

۶۵۶ آمدن اللهیارخان آصف الدوله به دارالخلافه.....

وقایع سال ۱۲۵۲ هـ / ۱۸۲۶ م و سفرکردن شاهنشاه غازی محمدشاه قاجار به

۶۵۷ سرگان برای نظم قبایل یموت و کولان.....

۶۶۰ عزل فضلعلی خان از حکومت مازندران.....

۶۶۱ سفر بهرام میرزا به خوزستان و نظم بختیاری.....

۶۶۳ عزل بهرام میرزا از حکومت کرمانشاهان.....

۶۶۴ تبعید محمدقلی میرزای ملک آوا.....

۶۶۴ تغییر و تبدیل حکومت ایالات و ولایات.....

۶۶۵ سفارت میرزا جعفرخان مشیرالدوله.....

وقایع شاهنشاه غازی محمدشاه قاجار در سفر هرات در سال ۱۲۵۳ هـ / ۱۸۲۷ م

سفرکردن ولیعهد کیوان مهد دولت ایران به جانب ایروان به حال پرسی

۶۶۹ ایمبراطور روسیه.....

۶۷۳ حرکت موکب پادشاه از بسطام به جانب هرات و فتح قلعه غوریان.....

۶۷۶ ورود موکب پادشاهی در کنار هرات و محاصره نمودن قلعه هرات را.....

فرستادن کامران میرزا پسر خود را به طلب لشکر خوارزم و میمنه و معانله

۶۸۲ آصف الدوله با ایشان.....

۶۹۰ انگیزختن علمای هرات افغانان را به جنگ شیعیان به نام جهاد.....

۶۹۱ وقایع دیگر.....

۶۹۴ فرارکردن ظلّ السلطان و بعضی شاهزادگان از قلعه اردبیل به مملکت روسیه.....

۶۹۸ قضیه سفارت حسین خان آجودانباشی به ممالک اروپا.....

۷۰۱ قصه خرابی محبزه به دست علی رضاپاشا وزیر بغداد.....

۷۰۳ سرکوبی قیات ترکمان.....

وقایع احوال شاهنشاه غازی محمدشاه قاجار در سال ۱۲۵۵ هـ / ۱۸۲۹ م و

- ۷۰۵ تشدید محاصره هرات
- ۷۱۱ تعیین شاهنشاه غازی قواد سپاه را در سنگرها و تحریر لشکر را در محاصره هرات
- ۷۱۲ رنجیدن مستر مکتیل به جهت محاصره هرات و مراجعت به انگلیس
- ۷۱۳ درگیری مؤیدالدوله با افغانان
- ۷۱۴ حمله سرخوش خان افشار
- ۷۱۵ یورش بردن لشکر به قلعه هرات به فرمان شاهنشاه غازی
- رسیدن کشتی های جنگی انگلیس به جزیره خارک و مراجعت شاهنشاه غازی
- ۷۲۲ از هرات
- شرح منشوری که شاهنشاه غازی محمدشاه به خط خویش نگاشت و حکم داد که
- ۷۲۵ مردم شمشیرزن جامه نظام بپوشند
- ۷۲۷ شرح منشوری که محمدشاه خویش نوشته است
- رسیدن شاهزاده سلطان مرادی میرزای حسام السلطنه از سفر خوزستان و
- ۷۲۹ فارس به لشکرگاه پادشاه
- ۷۳۳ هزیمت شدن رضاقلی خان والی کردستان از عبدالله پاشای بابان
- ۷۳۴ سبب طغیان آقاخان محلاتی در حضرت پادشاه
- ۷۳۵ سفارت حسین خان آجودانباشی به جانب فرانسه
- ۷۳۸ نکوهش دوک ولینگتون مردم انگلیس را در مخالفت با ایرانیان
- ۷۴۱ سفرکردن شاهنشاه غازی به اصفهان و دفع دادن مردم شریر را از آن بلده
- ۷۴۲ خواستاری سلطان روم از امپراطور روسیه برای مصالحه با دولت ایران
- ۷۴۳ شرح احوال شاهنشاه غازی محمدشاه قاجار در ۱۲۵۶ هـ / ۱۸۴۰ م
- ۷۴۴ صورت عهدنامه ای که کارگزاران دولت ایران با اولیای دولت فرانسه نگارش داده اند
- ۷۴۹ مراجعت ایلچی فرانسه به پاریس
- ۷۴۹ نیابت فرهاد میرزا در حکومت فارس
- گرفتاری آقاخان محلاتی و درآمدن او به طهران و دیگر یاره فرارکردن و
- ۷۵۱ طغیان ورزیدن او
- ۷۵۲ نامه آقاخان محلاتی به حاجی سیدجواد

مقاتلت و مبارزت بهمن میرزای بهاءالدوله با آقاخان محلاتی.....	۷۵۳
سفارت عبدالرزاق افندی.....	۷۵۶
طغیان خاتلر میرزا علیه شاهزاده بهاءالدوله.....	۷۵۷
سفارت خوارزم.....	۷۵۷
حرکت محمدشاه به طرف همدان.....	۷۵۷
وزرات محمد امین خان نسقچی باشی در گیلان.....	۷۵۸
وقایع دیگر.....	۷۵۸
شرح حال شاهنشاه غازی محمدشاه قاجار در سال ۱۲۵۷ هـ / ۱۸۴۱ م.....	۷۵۹
سرکوش قبایل سرکش.....	۷۶۱
فرستاده هرات.....	۷۶۱
حکومت حاجی خان شکی در کرمانشاهان و قتل او بدست مردم کردند.....	۷۶۱
وقایع دیگر.....	۷۶۳
اسارت محمدولی خان دولو.....	۷۶۳
فتح بنفهل و بلوچستان به دست امیر توبخانه و حکومت عباسقلی خان والی در کرمان.....	۷۶۴
حکومت عباسقلی خان جوانشیر در کرمان.....	۷۶۵
بازگشت کهندل خان به قندهار.....	۷۶۶
فتنه مخدومقلی ترکمان و ظهور حضرت ایشان در کرگان.....	۷۶۷
سفرکردن منوچهرخان معتمدالدوله به خوزستان و دفع فتنه محمدقلی خان بختیاری.....	۷۶۸
حرکت مجبعلی خان شجاعالدوله ماکونی به طرف کرمانشاهان.....	۷۷۷
صورت عهدنامه تجارت که فیما بین دولتین بهتین ایران و انگلیس سمت انعقاد یافت	۷۷۹
صورت عهدنامه منعقد فیما بین دولت علیه ایران و دولت بهت بلجیق که	
در اسلامبول استقرار یافته است.....	۷۸۱
شرطنامه دولت بلجیق که تمیمه عهدنامه دولتین ایران و بلجیق شده.....	۷۸۴
وفیات.....	۷۸۵
در بیان زبانی که مستر مکنیل وزیر مختار دولت انگلیس از روی چهل و نادانی به دولت	
ایران و انگلیس رسانید.....	۷۸۷
آمدن شجاع الملک و سپاه انگریز به افغانستان.....	۷۹۰

- ترجمه تاریخ مردم انگلیس در سفر افغانستان ۷۹۲
- گرفتن افغانان قلعه آذوقه انگریزان را ۷۹۴
- گرفتن افغانان قلعه ریکاباشی را ۷۹۷
- خطای تدبیر انگریزان در مقاتله با افغانان ۸۰۰
- تحریض دادن سران سپاه انگلستان وزیرمختار را در مصالحه با افغانان و
مکیدت جماعت افغانان با ایشان ۸۰۱
- قتل وزیرمختار انگلیس به دست افغانان ۸۰۴
- شرح حال فرخنده مال شاهنشاه غازی محمدشاه قاجار در سال ۱۲۵۸ هـ / ۱۸۴۲ م ۸۱۳
- عزل فرهاد میرزا از حکومت فارس ۸۱۴
- عهدنامه ایران و اسپانیا ۸۱۵
- قصه عروسی و عزای حبیب‌الله خان امیر توپخانه ۸۱۹
- شرح واردات احوال شاهنشاه غازی محمدشاه قاجار در سال ۱۲۵۹ هـ / ۱۸۴۳ م ۸۲۱
- صورت قرارنامه تجارتی فیما بین دولتین بهیتین ایران و روس ۸۲۱
- عزل فرهاد میرزا از حکومت فارس ۸۲۵
- شرح واردات احوال شاهنشاه غازی محمدشاه قاجار در سال ۱۲۶۰ هـ / ۱۸۴۴ م ۸۲۷
- آغاز فتنه میرزا علی محمد باب ۸۲۷
- مباحثه باب با علمای شیراز ۸۳۱
- مباحثه میرزا علی محمد باب با علمای اصفهان ۸۳۲
- لشکر کشیدن نجیب پاشا وزیر بغداد بر سر کربلای معلّا و قتل مردم آن بلده ۸۳۵
- سفارت میرزا تقی خان وزیر نظام به ارزن الرّوم و شورش اهل آن بلده بر وی ۸۳۷
- ابتدای جلالت و رفعت منزلت الله قلی میرزای ایلخانی ۸۴۳
- شرح واردات احوال شاهنشاه غازی محمدشاه قاجار در سال ۱۲۶۱ هـ / ۱۸۴۵ م ۸۴۷
- خلاصه فقرات نگاشته که در شهر جمادی الاولی اولیای دولت ایران به وزرای
مختار دولتین علیتین روس و انگلیس نگار دادند ۸۴۷
- ذکر مجلس سور و سرور و لیمهد دولت ایران السلطان ناصرالدین شاه به
فرمان شاهنشاه غازی ۸۴۹
- اظهار کرامت حاجی میرزا آقاسی ۸۴۹

۸۵۱		مریض شدن محمدشاه
۸۵۳		آغاز فتنه الله‌قلی میرزا
۸۵۵		تقدیم خدمت میرزا آقاخان وزیر لشکر به دولت ایران
۸۵۶		بیرون کردن حاجی میرزا آقاسی جمعی از بزرگان درگاه را از طهران
۸۵۸		ارسال نشان تمثال شاهنشاه برای فرمانفری گرجستان
۸۵۹		شرح واردات احوال شاهنشاه غازی محمدشاه قاجار در سال ۱۲۶۲ هـ / ۱۸۴۶ م
۸۵۹		آغاز فتنه خراسان
۸۶۰		حکومت سلیمان‌خان دنبلی در شاهرود و بسطام
		وفات حاجی میرزا موسی‌خان متولی مشهد مقدس و تفویض امر او به
۸۶۲		حاجی میرزا عبدالله
۸۶۳		رساندن آب شش بیر به شیراز
۸۶۴		فتنه الله‌قلی میرزای ایلخانی در مرو و جرد
۸۶۵		آگاه شدن شاهنشاه از کار الله‌قلی میرزا و مأمور داشتن او را به سفر عتبات عالیات
۸۶۹		شرح واردات احوال شاهنشاه غازی محمدشاه قاجار در سال ۱۲۶۳ هـ / ۱۸۴۷ م
۸۷۰		آمدن آصف‌الدوله از خراسان به دارالخلافه طهران
۸۷۲		ذکر ظهور غلیان و طغیان حسن‌خان سالار و فتح قلعه کلات به دست او
۸۷۳		سفر آصف‌الدوله به زیارت مکه و اقامت در عتبات عالیات
۸۷۴		فرار محمدقلی‌خان فرزند آصف‌الدوله به نزد پدر
۸۷۵		حرکت ابراهیم خلیل‌خان به صوب خراسان
۸۷۶		مقاتله و مقابله ابراهیم خلیل‌خان با جعفرقلی‌خان و لشکر خراسان
		رسیدن شاهزاده حمزه میرزای حشمة‌الدوله و مقاتله او با سالار و
۸۸۰		فرار سالار به دشت ترکمان
۸۸۲		قصه شاهرخ‌خان قاجار
۸۸۳		گریختن سالار به آقخال
		ایلعار کردن جعفرقلی‌خان و قرا اوغلان به شهر بوزنجر و قتل
۸۸۵		محمدعلی‌خان ماکونی
۸۸۶		رسیدن حمزه میرزا به بوزنجر و گریختن جعفرقلی‌خان

- ۸۹۰ معاهده ایران و عثمانی یا معاهده ارزنة الزوم
- ۸۹۴ وفیات
- سفارت میرزا محمدعلی خان شیرازی نایب وزیر دولت خارجه به
- ۸۹۵ مملکت فرانسه و دولت آل عثمان
- ۹۰۲ آغاز فتنه شاهزاده بهمن میرزا فرنگزار مملکت آذربایجان
- ۹۰۵ رسیدن بهمن میرزا به طهران
- ذکر سفرکردن ولیمهدگردون مهد دولت ایران ناصرالدین شاه برای
- ۹۰۷ نظم مملکت آذربایجان
- ۹۰۹ سخن کردن علماء تبریز با سیدعلی محمدباب
- ۹۱۳ وفات میرزا حسن مستوفی الممالک
- ۹۱۳ شورش مردم زنجان برعلی اشرف خان ماکونی
- وقایع سال ۱۲۶۴ هـ / ۱۸۴۸ م و خاتمه امر شاهنشاه غازی محمدشاه قاجار ۹۱۵
- ۹۱۸ وصایای شاهنشاه غازی هنگام وفاع زندگانی با ستر کبری و مهدعلیا
- ۹۲۱ ذکر اخلاق ستوده و صفات حمیده شاهنشاه غازی
- ۹۲۲ تفویض نمودن حاجی میرزا آقاسی املاک خود را به مصالحه شرعیه با شاهنشاه غازی
- ۹۲۳ ذکر اولاد امجاد شاهنشاه غازی محمدشاه قاجار